

Film & de horizontale metropool – Annelies Staessen

Hoe draagt film bij aan veranderende percepties, besluit- en beleidsvorming over de Vlaamse ruimte? case study: de Vlaamse steenwegen?

Na een halve eeuw suburbanisatie vormt de Vlaamse ‘horizontale metropool’ een complex vraagstuk voor zowel planners, architecten als beleidsmakers. Al te vaak ondermijnen de actuele demografische, economische en ecologische problemen als structurele files, lawaaihinder, chronische overstromingen, ... de unieke kwaliteiten van de Vlaamse ruimte. Maar door de gebruikelijke focus op de problematische gevolgen van de zeer verspreide verstedelijking verliezen we wellicht de typische dynamiek en kwaliteit van dit fijnmazige netwerk van peri-urbane gebieden uit het oog.

Gezien film als invloedrijk medium (publieke) opinie en gedrag kan beïnvloeden, wordt verondersteld dat de filmische verbeelding een ander perspectief kan bieden op het gebruiks- en beleveniskarakter van de ‘nevelstad’. Deze paper is een eerste verkenning van de cinematografische ruimte als reflectie op de reële omgeving. Regisseurs hanteren een andere blik dan planologen, onderzoekers en ontwerpers, die vertrekken van kaartmateriaal, en gebruiken hun camera’s om uitspraken te doen, bijvoorbeeld over sociale kwesties, maar ook over de gebouwde of onbebouwde omgeving. Bovendien kunnen de ruimtes die belangrijk zijn in het dagelijks leven van de Vlaamse ruimte, dikwijls over het hoofd gezien door beleidsmakers en planners, net frequent in beeld gebracht worden. Vanwege weinig planmatig of politiek interessant verdwijnen deze ‘blinde vlekken’ gemakkelijk van de radar. Hierdoor kennen die plekken veelal een triviaal, informeel, open, ongedetermineerd gebruik. Vaak zijn het echter juist plekken, zoals restruimtes tussen infrastructuur of binnengebieden tussen garageboxen, met een sterke, verbeeldende sfeer en expressie.

Langs de Vlaamse steenwegen wordt de omgang met die horizontale metropool duidelijk zichtbaar. Daarom vertrekt deze paper van de weergave-analyse van steenwegen als case study voor een eerste exploratie van de potenties van visualisaties in films voor het beïnvloeden van de publieke opinie, gedrag en besluitvorming in en over de Vlaamse ruimte.